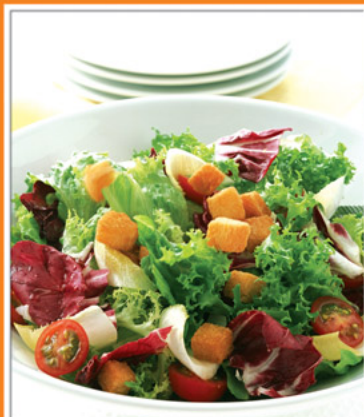

คู่มือแนะนำ ฮาลาล - ฮารอม

สถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย

คำนำ

ปัจจุบัน การผลิตอาหารฮาลาลจำหน่ายแก่ผู้บริโภคมุสลิมในประเทศ และผลิตเพื่อการส่งออกในตลาดโลกมุสลิมจำเป็นต้องให้ความสนใจ และดำเนินการกระบวนการผลิตอาหารฮาลาลให้ถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลาม เพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในอาหารฮาลาลของไทย นับเป็นการสร้างโอกาส ขยายตลาด และเพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ได้ประสานงานและดำเนินการร่วมกับสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เพื่อจัดโครงสร้างระบบการรับรองฮาลาลของสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

ด้วยตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของระบบรับรองฮาลาล สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ร่วมกับสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย จัดพิมพ์คู่มือหลักการ ฮาลาล-ฮารอม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบการและผู้ที่มีสนใจมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาหารฮาลาล และเรื่องเกี่ยวกับการผลิตอาหารฮาลาลอย่างถูกต้องตามบทบัญญัติศาสนาอิสลามทุกขั้นตอน ตั้งแต่การจัดระบบการผลิต วัตถุดิบ กระบวนการผลิต การเชือด การทำความสะอาด การบรรจุ ตลอดจนกระบวนการขนส่ง เป็นต้น

และหวังว่าคู่มือเล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการและผู้ที่มีสนใจเกี่ยวกับอาหารฮาลาล เพื่อร่วมกันเผยแพร่ สร้างมาตรฐานและพัฒนาระบบการผลิตอาหารฮาลาลอย่างถูกต้องตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม รวมทั้ง การมีส่วนร่วมในการผลักดันอาหารฮาลาลของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลอีกทางหนึ่งด้วย

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

มีนาคม 2551

สารบัญ

3

ฮาลาลคืออะไร? ทำไมต้องฮาลาล?

11

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับอาหารฮาลาล

23

ประเทศไทยกับการผลิตอาหารฮาลาล

30

ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ที่เชือด

ฮาลาลคืออะไร?

ทำไมต้องฮาลาล?

อ.อรุณ บุญชม

คำว่า “ฮาลาล” เป็นคำภาษาอาหรับมีความหมายทั่วไปว่า **อนุมัติ** เมื่อนำมาใช้ในทางศาสนา จะมีความหมายว่า **สิ่งที่ศาสนาอนุมัติ** (เช่นอนุมัติให้กิน อนุมัติให้ดื่ม อนุมัติให้ทำ อนุมัติให้ใช้สอย เป็นต้น)

“ฮาลาล” เป็นคำที่มีความหมายตรงข้ามกับคำว่า “ฮารอม” ที่มีความหมายทั่วไปว่า **ห้าม** และเมื่อนำมาใช้ในทางศาสนาจะมีความหมายว่า **สิ่งที่ศาสนาห้าม**

การอนุมัติสิ่งใด หรือการห้ามสิ่งใดในศาสนาอิสลามเป็นประกาศิตที่มาจากอัลเลาะห์ผู้เป็นเจ้า และมาจากศาสนทูตของพระองค์เท่านั้น ถือเป็นหลักสำคัญที่มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดโดยไม่ต้องค้นหาเหตุผลการอนุมัติ หรือเหตุผลการห้ามแต่อย่างใด เมื่อพระผู้เป็นเจ้าไม่ได้แจ้งไว้ เพราะมุสลิมมีความเชื่อมั่นศรัทธาว่าสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าของอนุมัติเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ส่วนสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าของห้ามเป็นสิ่งที่มีพิษภัยและมีโทษ พระผู้เป็นเจ้าของผู้สร้างมนุษย์ขึ้นมาทราบดีถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อมนุษย์พระองค์จึงอนุมัติสิ่งที่เป็นคุณและห้ามสิ่งที่เป็นโทษ

ส่วนเหตุผลที่มนุษย์ค้นพบว่ามิชอบดีในสิ่งที่ศาสนาอนุมัติ และมีข้อเสียในสิ่งที่ศาสนาห้าม โดยพระผู้เป็นเจ้าไม่ได้แจ้งไว้และได้นำมาอ้างอิงนั้นเป็นเพียงส่วนประกอบเท่านั้นไม่ใช่เป็นหลักสำคัญ เพราะเหตุผลที่มนุษย์ค้นพบอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ส่วนประกาศิตของพระผู้เป็นเจ้านั้นเป็นอมตะไม่เปลี่ยนแปลง.

ในเมื่ออิสลามเป็นระบอบในการดำเนินชีวิตของมุสลิมชีวิตของมุสลิมจึงผูกพันอยู่กับศาสนาตั้งแต่เกิดจนตาย การกระทำทุกอย่างของมุสลิมต้องดำเนินอยู่ในกรอบที่ศาสนากำหนดในทุกกรณีทั้งเรื่องความผูกพัน ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า มนุษย์กับมนุษย์ และระหว่างมนุษย์กับสัตว์ มุสลิมต้องมีความเมตตาสงสารสัตว์ การกักขังสัตว์โดยไม่ให้อาหารเป็นเหตุให้ตกนรก การกลั่นแกล้งรังแกสัตว์ จะต้องถูกนำไปไต่สวนต่อหน้าพระผู้เป็นเจ้า การเชือดสัตว์เป็นสิ่งที่ศาสนาอนุมัติให้กระทำได้ภายใต้กรอบที่เชือดเพื่อเป็นอาหาร ไม่กระทำทรมานสัตว์ ต้องเชือดด้วยมีดที่คม ต้องให้สัตว์ล้มลงนอนอย่างดี ขณะเชือดต้องกล่าวนามของพระผู้เป็นเจ้า

ฮาลาลและฮารอมในชีวิตส่วนตัวของมุสลิม

เรื่องอาหารและเครื่องดื่ม

ประชาชาติและเผ่าพันธุ์มนุษย์มีทัศนคติที่แตกต่างกันในเรื่องอาหารและเครื่องดื่มว่าสิ่งใดเป็นสิ่งอนุมัติและสิ่งใดเป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับพวกเขาเข้ามาช้านานแล้ว โดยเฉพาะเรื่องอาหารที่มาจากสัตว์

สำหรับอาหารและเครื่องดื่มที่ได้มาจากพืชนั้น มนุษย์เราไม่มีทัศนคติที่แตกต่างกันมากนัก อิสลามไม่ได้ห้ามอาหารที่ได้มาจากพืช ยกเว้นสิ่งที่เกิดจากการนำไปหมักจนกลายเป็นสุรา ไม่ว่าจะผลิตจากองุ่น อินทผลัม ข้าวบาร์เลย์ หรือวัตถุดิบใดก็ตาม เมื่อกลายเป็นสุรา

เช่นเดียวกับที่อิสลามห้ามสิ่งที่ทำให้มีเนเมาและขาดสติ และที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย เช่น ยาเสพติดชนิดต่าง ๆ

ส่วนอาหารที่ได้มาจากสัตว์นั้น ศาสนาและลัทธิต่างๆ มีทัศนคติที่ต่างกันอย่างกว้างขวาง.

การเชือดสัตว์และการบริโภคเนื้อในลัทธิต่างๆ

มีผู้คนหลายคน เช่น พวกพราหมณ์และนักปรัชญาบางกลุ่มที่ห้ามเชือดสัตว์และห้ามรับประทานเนื้อสัตว์ และดำรงชีพด้วยการกินอาหารมังสวิวัตติ คนกลุ่มนี้อ้างว่าการฆ่าสัตว์นั้นเป็นความทารุณโหดร้ายที่มนุษย์กระทำต่อสัตว์ที่มีชีวิตเช่นเดียวกับมนุษย์ เมื่อสัตว์มีชีวิต มนุษย์ก็ไม่มีสิทธิที่จะทำลายชีวิตของสัตว์

อย่างไรก็ตาม เมื่อเราพิจารณาถึงสรรพสิ่งต่างๆ ที่อัลเลาะห์สร้างขึ้นมา เราจะพบว่าสัตว์ทั้งหลายมิได้ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อตัวของมันเอง ทั้งนี้เพราะมันไม่มีสติปัญญาหรือสิทธิ์ที่จะเลือก และเราจะพบอีกว่า สภาพทางธรรมชาติของมันก็อยู่ในลักษณะที่ถูกสร้างมาเพื่อรับใช้มนุษย์ ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ว่ามนุษย์นั้นจะได้รับประโยชน์จากเนื้อของมันหลังจากที่มันถูกเชือด เช่นเดียวกับที่มนุษย์ได้รับผลประโยชน์จากการใช้งานมันขณะเมื่อมันมีชีวิตอยู่

เราจะพบได้อีกเช่นเดียวกันว่าในการสร้างสรรพสิ่งของอัลเลาะห์นั้นพระองค์ได้วางกฎไว้ให้ สิ่งที่อยู่ตระกูลที่ต่ำกว่าต้องอุทิศตนแก่สิ่งที่อยู่ในตระกูลที่สูงกว่า ด้วยเหตุนี้พืชจึงถูกตัดไปเป็นอาหารสัตว์ และสัตว์จะถูกเชือดเพื่อเป็นอาหารของมนุษย์ และยังไปกว่านั้นคนๆ เดียวกันอาจต้องต่อสู้ และเสียสละชีวิตเพื่อคนจำนวนมาก

และการที่มนุษย์ไม่ฆ่าสัตว์ก็เชื่อว่าสัตว์จะรอดพ้นจากความตายและการถูกทำลายไปได้ คือถ้ามันไม่ตกเป็นเหยื่อของสัตว์อื่นมันก็ต้องตายเองอยู่ดี และมันอาจได้รับความเจ็บปวดยิ่งกว่าโดยคมมีดที่ฆ่าคร่าชีวิตของมันด้วยความรวดเร็ว.

ในศาสนาของยิวและคริสต์ซึ่งรากฐานมาจากคัมภีร์ของพระเจ้าเป็นเจ้านั้น อัลเลาะห์ได้ห้ามพวกยิวกินสัตว์ทะเลมากมายกหลายชนิด คัมภีร์กูรานเองก็ได้เอ่ยถึงสิ่งที่อัลเลาะห์ได้ทรงห้ามแก่พวกคนยิว ทั้งนี้เพื่อเป็นการลงโทษพวกยิวในฐานะที่ดื้อดึงและทำบาปไว้หลายอย่างเช่น อายะห์ที่ว่า

“และสำหรับพวกยิว เราได้ห้ามสัตว์มีกีบที่ไม่แยกเป็นสองกีบทุกชนิด ส่วนวัวและแพะเราได้ห้ามแก่พวกเขาบริโภคไขมัน เว้นแต่ที่ติดอยู่บนหลังของมันหรือตามลำไส้หรือแทรกอยู่ในกระดูก เช่นที่กล่าวนั้น เราได้ลงโทษพวกเขาเพราะการละเมิดของพวกเขาและแท้จริงเราเป็นผู้ที่สัตย์จริง” (อัลอันอาม: 146)

กัศนะของชาวอาหรับก่อนอิสลาม

สำหรับชาวอาหรับในยุคก่อนอิสลามได้ห้ามสัตว์บางอย่างในฐานะที่เป็นสัตว์สกปรกและบางอย่างก็ถูกถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่จะละเมิดไม่ได้ และเป็นสัตว์ที่พลีอุทิศให้แก่เทวรูปของตน แต่ในทางตรงกันข้าม ชาวอาหรับกลับอนุญาตอาหารที่ไม่บริสุทธิ์หลายอย่างเช่น เนื้อของสัตว์ที่ตายแล้ว และเลือด เป็นต้น

อิสลามอนุญาตสิ่งที่ดีมีประโยชน์

ขณะที่ศาสนาอิสลามมาปรากฏสภาพของมนุษย์ก็ยังคงคนเป็นอยู่อย่างทีกล่าวในเรื่องของการบริโภคเนื้อสัตว์ระหว่างพวกที่ถือว่าเนื้อสัตว์ทุกอย่างเป็นที่อนุมัติ ส่วนอีกพวกหนึ่งถือว่าเนื้อสัตว์ทุกชนิดเป็นสิ่งต้องห้าม ดังนั้นอัลเลาะห์จึงได้ชี้ นำมนุษย์ชาติทั้งหมดว่า

“มนุษย์ชาติทั้งหลายเอ๋ย จงบริโภคสิ่งอนุมัติจากที่มีอยู่ในแผ่นดิน และอย่าปฏิบัติตามรอยเท้าของมารร้ายชั้ยตอน เพราะแท้จริงมันเป็นศัตรูของพวกเจ้าอย่างชัดเจน” (อัลบะกะเราะห์ :168)

อัลเลาะห์เรียกพวกเขาในฐานะ “มนุษย์ชาติ” ให้บริโภคอาหารที่ดีที่พระองค์ได้จัดทรงจัดหาไว้ให้พวกเขาบนโลกอันเปรียบได้เสมือนโต๊ะอาหารขนาดใหญ่ และห้ามพวกเขาไม่ให้เจริญรอยตามแนวทางของมารชั้ยตอนที่ล่อลวงผู้คนให้ห้ามปรามสิ่งดีมีประโยชน์ และมันจะชักนำมนุษย์ไปสู่กับดักแห่งการทำลายตนเอง หลังจากนั้นอัลเลาะห์ได้แนะนำบรรดาผู้มีศรัทธา โดยเฉพาะว่า

“ไอบรรดาผู้มีศรัทธาทั้งหลาย จงบริโภคละมัยสิ่งที่ดีทั้งหลาย ที่เราได้ประทานให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกท่าน และพวกท่านจงขอบคุณอัลเลาะห์ถ้าหากพวกท่านเคารพภักดีต่อพระองค์เท่านั้น ที่จริงพระองค์ได้ทรงห้ามพวกท่านเฉพาะแต่เพียงซากสัตว์ เลือด เนื้อของสุกร สัตว์ที่ถูกเชือดบูชาโดยเอ่ยนามอื่นนอกจาก อัลเลาะห์ ดังนั้นผู้ใดที่ตกอยู่ในภาวะคับขัน โดยไม่มีเจตนาขัดขืนและไม่ใช่เป็นการละเมิดก็ไม่มีบาปตกแก่พวกเขา แท้จริงอัลเลาะห์เป็นผู้ทรงอภัยยิ่ง ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัลบะกอเราะห์ : 172-173)

คำประกาศนี้มุ่งเฉพาะผู้มีศรัทธาเท่านั้น อัลเลาะห์บัญชาให้พวกเขาให้บริโภคละมัยสิ่งที่ดีที่พระองค์ได้ทรงจัดไว้เป็นปัจจัยยังชีพพวกเขา และให้พวกเขามีสำนึกในความกรุณาของพระองค์ จากนั้นพระองค์ได้ทรงอธิบายต่อไปว่า พระองค์ไม่ได้ห้ามพวกเขาบริโภค ยกเว้นอาหารสี่อย่างดังที่ได้กล่าวไว้ในโองการข้างต้น และอาหารที่มีระบุไว้ในโองการอื่นๆ และโองการที่ชัดเจนที่สุดที่พูดถึงอาหารสี่อย่างเป็นการเฉพาะคือ คำดำรัสของอัลเลาะห์ ตาอาลาที่ว่า

“จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ฉันไม่พบว่าสิ่งใดที่ถูกเผยแก่ฉันเป็นสิ่งต้องห้ามแก่ผู้ที่จะบริโภคมัน เว้นแต่สัตว์ที่ตายเอง หรือเลือดที่ไหลออกมา หรือเนื้อของสุกร เพราะแท้จริงมันเป็นสิ่งสกปรก หรือสัตว์ที่เป็นการฝ่าฝืนที่เปล่งนามอื่นไปจากอัลเลาะห์ขณะเชือด ดังนั้นผู้ใดตกอยู่ในภาวะคับขัน โดยไม่ได้มีเจตนาขัดขืนและไม่ใช่เป็นการละเมิด เพราะแท้จริงใจของคือภิกษุของท่านเป็นผู้ทรงอภัยยิ่ง ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (อัลอันอาม : 145)

ในซูเราะห์ อัลมาอิดะห์ อัลกุรอานได้กล่าวถึงสัตว์ต้องห้ามเหล่านี้ พร้อมรายละเอียดมากยิ่งขึ้นว่า

“เป็นที่ต้องห้ามเหนือพวกท่าน คือซากสัตว์ เลือด เนื้อสุกร สัตว์ที่ถูกเชือดบูชาโดยเอ่ยนามอื่นจากอัลเลาะห์ สัตว์ที่ถูกรัดคอตาย สัตว์ที่ถูกตีจนตาย สัตว์ที่ตกมาจากที่สูงตาย สัตว์ที่ถูกขวาดตาย สัตว์ที่ถูกสัตว์ร้ายกิน เว้นแต่ที่สุเจ้าเชือดทัน และสัตว์ที่ถูกเชือดพลิบแทนหนิน บูซา...” (อัลมาอิดะห์ : 3)

อาหารที่ต้องห้ามจึงรวมอยู่ในประเภทใหญ่ๆ สี่ประเภท โดยสามารถที่จะจำแนกรายละเอียดออกได้เป็นสิบประเภทดังนี้

ห้ามรับประทานซากสัตว์และเหตุพลของการห้าม

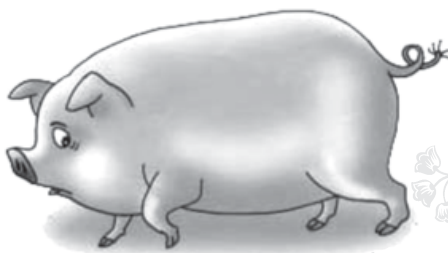
1. สิ่งแรกของอาหารต้องห้ามที่กุรอานกล่าวถึงก็คือเนื้อของ “ซากสัตว์” นั่นคือสัตว์บกและสัตว์ปีกที่ตายเองโดยไม่ได้ถูกฆ่าหรือถูกล่าโดยมนุษย์ เหตุผลที่ห้ามก็คือ
  - ❖ การกินเนื้อสัตว์ที่ตายเองเป็นสิ่งที่น่าขยะแขยงต่อความรู้สึกของคนทั่วไป
  - ❖ อัลเลาะห์มิทรงต้องการให้มนุษย์กินสิ่งที่เขามิได้ตั้งใจหรือคิดที่จะกินดังในกรณีสัตว์ที่ตายเอง

- ❖ ถ้าหากสัตว์ตายเอง มันก็อาจเป็นไปได้ว่ามันตายเพราะเหตุปัจจุบันทันด่วน หรือตายเพราะโรคระบาด ดังนั้นการกินเนื้อของมันจึงอาจเป็นอันตรายได้
- ❖ เป็นความเมตตาอย่างหนึ่งของอัลเลาะห์ที่จัดหาแหล่งอาหารไว้ให้แก่สัตว์ และนกบางประเภทที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มคล้ายกับมนุษย์ ความจริงอันนี้ จะเห็นได้จากการที่ซากสัตว์ต่างๆ ที่ตายอยู่กลางแจ้งจะถูกสัตว์และนกหลายชนิดเข้ามาจิกกิน

การห้ามกินเลือด

2. ข้อห้ามประการที่สองก็คือเลือด มีผู้ถามอิบну อับบาส เกี่ยวกับม้าม ท่านได้ตอบว่า “พวกท่านจงกินมันเถิด” พวกเขาได้กล่าวว่า “แต่มันเป็นเลือด” ท่านจึงตอบว่า “เพียงแต่เลือดที่ไหลเท่านั้นที่ถูกห้ามสำหรับพวกท่าน”

เหตุผลสำหรับการห้ามกินเลือด ก็คือ มันเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจต่อความรู้สึกของมนุษย์ และมันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพด้วยเช่นกัน.

เนื้อหมู

3. อาหารต้องห้ามประเภทที่สามก็คือ เนื้อหมู

เนื่องจากเนื้อหมูเป็นสัตว์ที่ชอบของสกปรกและสิ่งปฏิกูล ยิ่งไปกว่านั้นการค้นคว้าทางการแพทย์ได้แสดงให้เห็นว่าการกินเนื้อหมูนั้นเป็นอันตรายต่อสุขภาพในทุกสภาพอากาศ โดยเฉพาะในเขตอากาศร้อน นอกจากนี้แล้วการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ก็ได้แสดงให้เห็นว่าเนื้อหมูนั้นมีเชื้อโรคชนิดหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคสมองอักเสบ และยังมีพยาธิที่มีชื่อว่า ตัวจิ๊ด (ทริโคเนา) อยู่ด้วย

สัตว์ที่ถูกพลีให้แก่ผู้อื่นนอกจากอัลลาห์

4. อาหารประเภทที่สี่คือ สัตว์ที่ถูกพลีให้แก่สิ่งอื่นจากอัลลาห์ ซึ่งหมายถึงสัตว์ที่ถูกเชือดโดยผู้เชือดกล่าวนามอื่นจากนามอัลลาห์ เหตุผลที่ห้ามสำหรับกรณีนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความศรัทธาทั้งสิ้น เพื่อให้การปฏิบัติศาสนกิจบริสุทธิ์เพื่ออัลลาห์ และเพื่อต่อสู้กับการตั้งภาคีทุกรูปแบบ

ประเภทของซากสัตว์

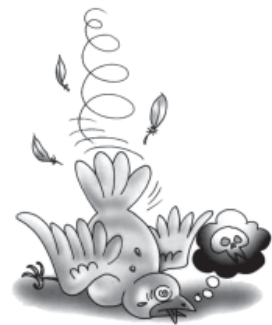
ที่กล่าวมานั้นเป็นอาหารเนื้อสัตว์ต้องห้ามสี่ประเภทใหญ่ๆ นอกจากนี้กูรอานยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับ “ซากสัตว์” อีก 5 ประเภทดังนี้

5. ที่ถูกรัดคอตาย หมายถึงสัตว์ที่ถูกรัดคอตายด้วยเชือก หรือด้วยวิธีการอย่างใดที่ทำให้หายใจไม่ออก

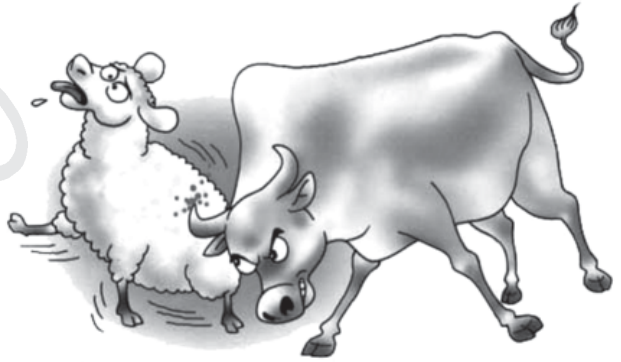

6. ที่ถูกตีจนตาย หมายถึงสัตว์ที่ถูกตีด้วยของหนักหรือวัตถุใดๆ จนตาย

7. ที่ตกมาตาย หมายถึงสัตว์ที่ตายเพราะตกจากที่สูงหรือตกลงไปในหุบเขา

8. ที่ถูกขวิดตาย
หมายถึงสัตว์ที่ถูกสัตว์อื่น
ขวิดจนตาย

9. ที่ถูกสัตว์ป่ากิน
หมายถึงสัตว์ที่ถูกสัตว์ป่ากัด
และตายด้วยเหตุนั้น

เหตุผลของการห้ามอาหารเหล่านี้

อัลเลาะห์ผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงปรีชาญาณ ต้องการที่จะสอนมนุษย์ให้มีความเมตตา กรุณาต่อสัตว์ และป้องกันมิให้มันได้รับอันตราย มนุษย์จะต้องไม่ปล่อยปลละละเลยจนสัตว์ ถูกรัดคอ หรือผลัดตกมาจากที่สูง หรือต่อสู้กันจนถูกขวิด และจะต้องไม่ทรมานสัตว์ด้วยการเขียนตีอย่างรุนแรงเหมือนที่พวกเร้าจับจ้ำงเลี้ยงสัตว์ทำ หรือนำสัตว์มาต่อสู้กันจนตัวหนึ่ง ทำให้อีกตัวหนึ่งได้รับบาดเจ็บ หรือขวิดอีกตัวหนึ่งจนตาย.

ส่วนเหตุผลที่ห้ามกินเนื้อสัตว์ที่ถูกสัตว์ป่ากัดกินนั้น เป็นการรักษาศักดิ์ศรีของความ เป็นมนุษย์ไว้ คือมุสลิมจะต้องไม่ลดตัวลงไปกินซากของสัตว์ที่ถูกสัตว์ป่าจับมาเป็นเหยื่อ

สัตว์ที่ถูกเชือดบูฮา

10. อาหารเนื้อสัตว์ต้องห้ามประเภทที่สิบ ก็คือสัตว์ที่ถูกเชือดบูฮาเทวรูปต่างๆ ในยุคก่อนอิสลามนั้นเบ้องหน้าของเทวรูปจะมีแท่นบูชาตั้งอยู่ และพวกบูชาเทวรูปจะเชือดสัตว์บนแท่นหรือใกล้กับแท่นนี้เพื่อให้ตนได้ใกล้ชิดกับเทพเจ้าของพวกเขา.

ปลาและตั๊กแตนไม่อยู่ในจำพวกซากสัตว์ที่ศาสนาห้าม

อิสลามได้ยกเว้นปลาและปลาวาฬ และสัตว์ทะเลอื่นๆ ออกจากประเภท “ซากสัตว์” ที่ศาสนาห้าม. ขณะเมื่อท่านนบีมุฮัมมัด ซ.ล. ได้ถูกถามเกี่ยวกับทะเล ท่านได้ตอบว่า :

“น้ำทะเลสะอาด และสัตว์ทะเลที่ตายนั้นฮาลาล” (เป็นที่อนุมัติ)

อัลเลาะห์ทรงกล่าวว่า :

“การล่าสัตว์ทะเลเป็นที่อนุมัติแก่พวกท่านและอาหารของมัน” (อัลมาอิดะห์ : 96)

ท่านอุมร์ได้อธิบายคำว่า “การล่าสัตว์ทะเล” ในที่นี้หมายถึงสัตว์ทะเลทุกชนิดที่ถูกล่า และ คำว่า “อาหารของมัน” หมายถึงสิ่งที่ทะเลคายออกมา ส่วนอิบนุ อับบาส กล่าวว่า “อาหารของมัน” ก็คือสัตว์ทะเลที่ตาย

สัตว์จำพวกตั๊กแตนก็ได้รับการยกเว้นไม่เข้าอยู่ในอาหารประเภท “ซากสัตว์” ด้วย ท่านศาสดาได้อนุญาตให้กินสัตว์จำพวกตั๊กแตนที่ตายแล้ว.

นอกจากเนื้อสัตว์ต้องห้ามที่กล่าวมาแล้วศาสนาอิสลามยังห้ามสุรา สิ่งที่ทำให้มีเนเมาและทำให้ขาดสติทุกประเภท ไม่ว่าจะมากหรือน้อยก็ตาม และห้ามนำมาเป็นส่วนผสมในอาหาร

ในการปรุงอาหารวัตถุดิบที่จะนำมาปรุงอาหารจะต้องเป็นสิ่งสะอาดตามบัญญัติศาสนาจะต้องผ่านการล้างเอาสิ่งที่เป็นเนะยิส (สิ่งที่ศาสนาถือว่าเป็นสิ่งสกปรก) ออกไป และผ่านกระบวนการปรุงที่สะอาดและที่ถูกต้อง ถ้าหากเป็นเนื้อสัตว์ต้องเป็นที่เชือดถูกต้องตามบัญญัติศาสนาและต้องผ่านการล้างอย่างถูกวิธีตามบัญญัติศาสนา.

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับ

อาหารฮาลาล

ปัจจุบัน อาหารฮาลาล (Halal Food) เป็นเรื่องที่ได้ได้รับความสนใจอย่างมากจากสังคมไทย มิใช่เพียงแต่ชาวไทยมุสลิมที่จำเป็นต้องบริโภคอาหารฮาลาลเท่านั้น แต่ผู้ประกอบการซึ่งต้องการผลิตอาหารฮาลาลจำหน่าย แก่ผู้บริโภคมุสลิมในประเทศ และผลิตเพื่อการส่งออกในตลาดโลกมุสลิมก็จำเป็นต้องให้ความสนใจอย่างจริงจัง และดำเนินการขออนุญาตผลิตอาหารฮาลาลให้ถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลาม และระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับรองฮาลาล พ.ศ. 2544 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 โดยผ่านการตรวจสอบ และรับรองจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยหรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี และหากผู้ขอรับรองฮาลาล ประสงค์จะใช้ “เครื่องหมายรับรองฮาลาล” จะต้องรับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายดังกล่าว จากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยก่อน (ข้อ 7, ข้อ 8 แห่งระเบียบฯ) ประกอบกับประเทศไทย เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลก ตลาดโลกมุสลิมมีประชากรผู้บริโภคประมาณ 2,000 ล้านคน อาหารฮาลาล จึงเป็นช่องทางการตลาด (Market Channel) ที่สำคัญ ซึ่งประเทศไทยควรจะต้องเจาะตลาดอาหารฮาลาลเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งการตลาด (Market Segmentation) ให้มากขึ้น รัฐบาลปัจจุบันจึงมีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลเพื่อการส่งออกและได้แปลงนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้งในด้านการพัฒนาวัตถุดิบ การส่งเสริม ผู้ประกอบการ การแสวงหาตลาดและการพัฒนากลไกการรับรองมาตรฐานอาหารฮาลาล ให้เป็นที่น่าเชื่อถือยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยอำนาจหน้าที่ในการตรวจรับรองและอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรศาสนาอิสลามเท่านั้น คือคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อาหารฮาลาลจึงเป็นเรื่องของความร่วมมือและผลประโยชน์ร่วมกันของ 3 ฝ่าย คือ มุสลิมผู้บริโภค ผู้ประกอบการ และประชาชาติ กล่าวคือ

- 1) มุสลิมได้บริโภคอาหารฮาลาลที่เชื่อได้ว่าถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลาม มีคุณค่าอาหารถูกสุขอนามัย ปลอดภัยจากสิ่งต้องห้ามทางศาสนาอิสลาม (ฮารอม) และสิ่งปนเปื้อนต่างๆ

- 2) ผู้ประกอบการได้รับผลประโยชน์ทางธุรกิจโดยตระหนักถึงการผลิตอาหารฮาลาลที่ถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลามและปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการรับรองฮาลาลอย่างเคร่งครัด ตลอดจนบริหารคุณภาพอาหารตามมาตรฐานฮาลาล
- 3) ประเทศชาติได้รับผลประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรัฐบาลให้การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมฮาลาลอย่างครบวงจรทั้งในด้านการพัฒนาวัตถุดิบ บัณฑิตการผลิตของผู้ประกอบการตลาดและการปรับปรุงกลไกการรับรอง “มาตรฐานอาหารฮาลาล” ขององค์การศาสนาอิสลาม เพื่อส่งออกอาหารฮาลาลสู่ตลาดโลก

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ “ฮาลาลและอาหารฮาลาล”

1. ความสำคัญและความหมายของอาหารฮาลาล

มุสลิมมีความศรัทธาว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ นบีมุฮัมมัดเป็นผู้สื่อ (รอซูล) ของอัลลอฮฺ” และมุสลิมมีความเชื่ออย่างมั่นใจว่า อัลลอฮฺ คือผู้สร้างมนุษย์และสรรพสิ่งในจักรวาล ดังนั้น คำบัญชาของอัลลอฮฺ (อัล-กุรอาน) คำสอน และแบบอย่างของนบีมุฮัมมัด (ซุนนะห์) จึงเป็นเรื่องที่มุสลิมจะต้องปฏิบัติตามด้วยความจริงใจและจริงจัง กล่าวคือ ปฏิบัติในสิ่งที่อนุมัติ (ฮาลาล) และไม่ปฏิบัติในสิ่งที่เป็นข้อห้าม (ฮารอม) ด้วยความเต็มใจและยินดี

ฮาลาล-ฮารอม ในอิสลามจึงมิได้หมายความว่าเพียงการบริโภคอาหารเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงวิถีการดำเนินชีวิตในทุกด้าน เพราะอิสลามคือระบอบแห่งการดำเนินชีวิตของมนุษย์

อาหารฮาลาล (Halal Food) จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมในการบริโภค ส่วนผู้ที่มิใช่มุสลิมหากบริโภคอาหารฮาลาลก็จะได้ประโยชน์ต่อสุขภาพเช่นเดียวกันเพราะอาหารฮาลาลจะต้องมีกระบวนการผลิตที่ถูกต้องตามข้อบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามปราศจากสิ่งต้องห้าม (ฮารอม) และมีคุณค่าทางอาหาร (ตอยยิบ)

อัลลอฮฺ (ช.บ) ได้มีบัญชาไว้ในบทที่ 2 วรรคที่ 168 แห่งคัมภีร์อัล-กุรอาน ความว่า “โอ้มนุษย์ จงบริโภคสิ่งที่ยอนุมัติ (ฮาลาล) ที่ดี (ตอยยิบ) จากสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และ

จงอย่าตามบรรดา ก้าวเดินของมาร (ชัยตอน) แท้จริงมันคือศัตรูที่ซัดแฉังของพวกเขาเจ้า”

และอัลลอฮฺ (ช.บ) ได้กำชับผู้ศรัทธาไว้ในบทที่ 2 วรรคที่ 172 ความว่า

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธา จงบริโภคสิ่งที่เราได้ให้ เป็นปัจจัยยังชีพของพวกเขาเจ้าจากสิ่งที่ดีทั้งหลาย

และจงขอบคุณ อัลลอฮฺเถิด เฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกเขาจักเป็นผู้เคารพสักการะ”
อาหารฮาลาลจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทั่วโลก

ความหมายของคำ (ภาษาอาหรับ) “ฮาลาล ฮารอม ตอยยิบ มัสบูฮ์”

ฮาลาล (Halal) แปลว่า อนุมัติ, อนุญาต

ฮารอม (Haram) แปลว่า ห้าม ตรงข้ามกับคำว่า ฮาลาล

ตอยยิบ (Toyyib) แปลว่า ดี มีคุณค่า ปราศจากอันตราย

มัสบูฮ์ (Musbuḥ) แปลว่า เคลือบแคลงสงสัยว่าฮาลาลหรือฮารอม
นบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้สอนว่า

“ฮาลาล คือ สิ่งที่อัลลอฮฺทรงอนุมัติให้ เป็นสิ่งที่ถูกต้องในคัมภีร์ของพระองค์ และฮารอม คือสิ่งที่พระองค์ได้ทรงห้ามไว้ และที่เกี่ยวกับที่พระองค์ทรงนิ่งเงียบนั้น พระองค์ได้ทรงอนุมัติให้ เป็นความโปรดปรานแก่ท่าน”

“สิ่งฮาลาลยอมขัดแย้งและสิ่งฮารอมก็ขัดแย้ง แต่ระหว่างทั้งสองดังกล่าวมีสิ่งที่ไม่ชัดเจนอยู่ ซึ่งคนส่วนมากไม่รู้”

บรรดานักวิชาการอิสลามได้ให้คำนิยามว่า

“ฮาลาล คือ สิ่งที่อัลลอฮฺและรอซูล (นบีมุฮัมมัด) อนุมัติ

ฮารอม คือ สิ่งที่อัลลอฮฺและรอซูลทรงห้าม

มัสบูฮ์ คือ สิ่งที่ยังมีข้อเคลือบแคลงสงสัยและระบุไม่ได้ว่าฮาลาล หรือ ฮารอม จนกว่าจะวินิจฉัยให้ชัดเจน อย่างใดอย่างหนึ่ง”

“อาหารฮาลาล (Halal Food)

หมายถึง อาหารหรือผลิตภัณฑ์อาหาร ซึ่งอนุมัติตามบัญญัติศาสนาอิสลาม ให้มุสลิมบริโภคหรือใช้ประโยชน์ได้”

2. หลักพื้นฐานของฮาลาล-ฮารอม ตามข้อบัญญัติอิสลาม

1. การอนุมัติ (Halal) และการห้าม (Haram) เป็นสิทธิของอัลลอฮ์เท่านั้น

บรรดานักกฎหมายอิสลามแน่ใจว่า อัลลอฮ์ (ช.บ.) พระองค์เดียวเท่านั้น มีสิทธิอนุมัติหรือห้ามสิ่งใด โดยผ่านคัมภีร์ของพระองค์และหรือผ่านการพูดของรอสูล (ผู้สื่อสารของพระองค์) บรรดานักกฎหมายอิสลามจะได้อธิบายสิ่งที่อัลลอฮ์ (ช.บ.) ได้กำหนดว่า สิ่งใดฮาลาล หรือฮารอม

ด้วยข้อความในคัมภีร์อัล-กุรอานตอนหนึ่งว่า

“พระองค์ได้ทรงจำแนกอย่างแจ่มแจ้งแก่ผู้เจ้าแล้วว่า อันใดที่พระองค์ได้ทำให้เป็นสิ่งฮารอมสำหรับผู้เจ้า” (6:119)

“และจงอย่ากล่าวตามที่ลิ้นของเจ้าอ้างมุสาว่า นี่เป็นสิ่งอนุมัติ (ฮาลาล) และนี่เป็นสิ่งต้องห้าม (ฮารอม) เพื่อผู้เจ้าจะถูการมุสาต่ออัลลอฮ์แท้จริงบรรดาผู้ถูการมุสาต่ออัลลอฮ์ไม่เจริญ” (16:116)

อิมามซาฟิอี ได้เล่าว่า อับยูซุฟ หัวหน้าผู้พิพากษา (กอฎิ) ซึ่งเป็นเพื่อนคนหนึ่ง ของอุมฺฮะนีพะฮฺ ได้เล่าว่า

“ฉันรู้ว่า บรรดาผู้ทรงความรู้ของเราได้หลีกเลี่ยงการกล่าวว่าเป็นฮาลาลและนั่นฮารอม นอกจากสิ่งที่ พวกท่านทั้งหลายได้พบอย่างชัดเจนแล้วว่า ได้มีการกล่าวไว้ในคัมภีร์ของอัลลอฮ์ โดยไม่ต้องใช้การตีความใดๆ” (ในหนังสืออัล-อุมม์ เล่ม 7 หน้า 317)

2. การห้ามสิ่งต่างๆ นั้น เนื่องมาจากความไม่บริสุทธิ์และการเป็นอันตรายของมัน

อิสลามห้ามสิ่งต่างๆ ก็เพราะว่ามันไม่บริสุทธิ์และมีพิษภัย สิ่งใดที่เป็นอันตรายสิ่งนั้นก็ฮารอม แต่สิ่งใด เป็นประโยชน์สิ่งนั้นก็ฮาลาล ถ้าหากสิ่งใดมีพิษภัยหรืออันตรายมากกว่าประโยชน์สิ่งนั้นก็ฮารอม

หลักการนี้ได้อธิบายไว้ในคัมภีร์อัล-กุรอานเกี่ยวกับน้ำเมาและการพนัน ความว่า

“พวกเขาถามเจ้าเกี่ยวกับสุราและการพนัน จงกล่าวว่ ในทั้งสองนั้นมีบาปหนัก และมีคุณบ้างแต่บาปของมันนั้นมากกว่า” (2:219)

โดยเหตุผลเดียวกัน ถ้าหากมีใครถามว่าอะไรคือสิ่งฮาลาลในอิสลาม คำตอบก็คือ สิ่งที่ดีทั้งหลาย อัลลอฮ์ได้ทรงกล่าวไว้มีความว่า

(สุรา เป็นสิ่งฮารอม)

“เขาทั้งหลายถามเจ้าอันใดที่ฮาลาลแก่พวกเขาจงกล่าวเถิดที่ฮาลาลแก่พวกท่านคือสิ่งที่ดีทั้งหลาย” (5:4)

และ “วันนี้สิ่งที่ดีทั้งหลายได้ถูกทำให้ เป็นที่ฮาลาลแก่เจ้า” (5:5)

3. สิ่งที่ฮาลาลนั้นเป็นที่เพียงพอสำหรับความจำเป็น แต่สิ่งที่ฮาลาลนั้นเป็นที่เกินความต้องการ

อิสลามจะห้ามแต่เพียงสิ่งที่ไม่จำเป็น แต่ในขณะที่เดียวกันอิสลามได้จัดเตรียมทางออกที่ดีกว่าและสะดวก ง่ายดายกว่าให้แก่มนุษย์ เพราะอัลลอฮฺมิได้ทรงปรารถนาที่จะสร้างความยุ่งยากลำบากให้แก่การดำรงชีวิตของมนุษย์ แต่พระองค์ทรงประสงค์ความง่าย ความดี ทางนำ และความเมตตาสำหรับมนุษย์

อัลลอฮฺ (ช.บ.) ได้ทรงกล่าวไว้ว่า

“อัลลอฮฺทรงปรารถนาที่จะให้กระจ่างแก่ผู้เจ้าและผู้แข็งแรงซึ่งทางทั้งหลายของบรรดาก่อนหน้าผู้เจ้า และ ทรงห็นยังผู้เจ้าโดยปราณี และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ ... อัลลอฮฺทรงปรารถนาที่จะผ่อนปรนผู้เจ้า เพราะมนุษย์ถูกบังเกิดมาอ่อนแอ” (กุรอาน 4:26-28)

4. อะไรก็ตามที่นำไปสู่ฮาลาล สิ่งนั้นก็ฮาลาลด้วยตัวของมันเอง

อิสลามถือว่า สิ่งใดเป็นที่ต้องห้าม (ฮาลาล) แล้ว อะไรก็ตามที่จะนำไปสู่สิ่งนั้น ก็เป็นที่ต้องห้ามด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพราะอิสลามต้องการปิดหนทางทั้งหมดที่จะนำไปสู่สิ่งฮาลาล เช่น การดื่มสิ่งมีเมา ท่านศาสดามุฮัมมัด (ช.ล.) ไม่เพียงแต่ประณามผู้ดื่มเท่านั้นแต่ยังได้ประณามผู้ผลิต ผู้ให้บริการและผู้เกี่ยวข้องด้วย หรือในกรณี ห้ามเรื่องดอกเบียร์ ท่านศาสดาไม่เพียงแต่ประณามผู้รับเท่านั้น แต่ยังได้ประณามผู้จ่าย ผู้เขียนสัญญา และผู้เป็นพยานด้วย

(ดอกเบียร์ เป็นสิ่งฮาลาล)

ดังนั้น อะไรก็ตามที่มีส่วนช่วยในการทำสิ่งฮาลาล สิ่งนั้นก็ฮาลาลด้วย และ ใครก็ตามที่ช่วยผู้อื่นในเรื่อง นี้ก็จะต้องมีส่วนรับบาปด้วย

5. ไม่อนุญาตให้เอาสิ่งฮาลาลมาเป็นของฮาลาล

การเรียกสิ่งที่ไม่ฮาลาลว่าเป็นสิ่งฮาลาล โดยการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในขณะที่เนื้อแท้ดั้งเดิมของมันยังคงอยู่นั้น เป็นวิธีการหลอกลวงที่สกปรกทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงชื่อหรือรูปแบบนั้นไม่มีผลประการใด ตราบที่เนื้อแท้ของมันยังไม่เปลี่ยนแปลง

“คนกลุ่มหนึ่งจะทำให้การดื่มสิ่งมีนเมาของประชาชนเป็นที่ฮาลาลโดยการให้ช้อมันเป็นอย่างอื่น” (รายงาน โดยอะหมัด) และ “เวลาหนึ่งจะมาถึง เมื่อประชาชนกินดอกเบ๊ยแล้วเรียกมันว่า ”การค้ำ” ” (รายงานโดยบุคอรี และมุสลิม)

6. เจตนาดีมิได้ทำให้สิ่งฮารอมเป็นที่ยอมรับได้

อิสลามให้ความสำคัญในเรื่องความมีเกียรติของความรู้สึก เป้าหมายและความตั้งใจที่บริสุทธิ์ กิจวัตรประจำวันและกิจการทางโลกจะต้องแปรสภาพเป็นการแสดงความเคารพภักดีและเสียสละเพื่ออัลลอฮ์ด้วยเจนาที่ดี ดังนั้น ถ้าหากใครบริโภคอาหารโดยมีเจตนาเพื่อยังชีพและเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ร่างกายเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ที่มีต่อพระผู้สร้างของเขาและแก่มนุษย์แล้ว การกินการดื่มของเขาก็ถือว่าเป็นการแสดงความเคารพภักดีและการเสียสละต่ออัลลอฮ์ ท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้กล่าวไว้ มีความว่า

“การกระทำทั้งหลายจะถูกตัดสินโดยเจตนา และทุกคนจะได้รับผลตอบแทนตามเจตนาของเขา” (รายงาน โดยบุคอรี) และ “ใครก็ตามที่ปรารถนาในสิ่งที่ไม่อนุมัติจากโลกโดยการรักษาตัวเองให้ห่างพ้นจากบาป โดยการทำงานเพื่อครอบครัวและเอาใจใส่เพื่อนบ้านของเขา เขาก็จะได้พบกับพระผู้เป็นเจ้าของเขาด้วยใบหน้าทีนวลสว่างเหมือนจันทร์เต็มดวง” (รายงานโดยฎะาะบะรอณี)

แต่ถ้าหากใครสะสมในสิ่งที่ได้มาด้วยความไม่ถูกต้อง(ฮารอม) แม้ว่าเขามีเจตนาดีในการบริจาคหรือทำดี ก็จะไม่มีความดีใดๆ ในความดี

ท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า

อัลลอฮ์นั้นดี และไม่ยอมรับสิ่งใดนอกจากความดี และอัลลอฮ์ได้ทรงบัญชาบรรดาผู้ศรัทธาเช่นเดียวกับที่ทรงบัญชารอซูลทั้งหลายของพระองค์ว่า “โอ้บรรดาขอซูล จงกินสิ่งที่ดีและทำให้สิ่งที่ถูกต้อง ฉันรู้ในสิ่งที่เจ้าทำ”

นอกจากนี้ ท่านศาสดายังได้กล่าวว่า

“ชายคนหนึ่งเดินทางไกล สกปรกและเปรอะเปื้อนด้วยฝุ่น (เพื่อทำฮัจญ์หรืออุมเราะฮ์ หรือ สิ่งอื่นทำนองนี้) ยกมือขึ้นสู่อำนาจ (และกล่าวว่า) “โอ้พระผู้อภิบาล” ขณะที่กินสิ่งฮารอม ดื่มสิ่งที่ฮารอม สวมใส่สิ่งที่ฮารอม และเลี้ยงตัวเองด้วยวิธีการ ฮารอม แล้วอย่างนี้ คำวิงวอนของเขาจะถูกรับได้อย่างไร” (รายงานโดยมุสลิม และติรมีซี จากอนุสุรฮฺเราะฮ์)

“ถ้าหากใครสะสมทรัพย์สินด้วยวิธีการฮารอมแล้วทำทานจากสิ่งที่เขาสะสมความดีจะไม่มีสำหรับเขาและภาวะแห่งบาปจะยังคงดำรงอยู่” (รายงานโดยคุษัยบะฮ์อิบนิฮิมมานและฮาเกิม)

“ถ้าหากใครคนหนึ่งแสวงหาทรัพย์สินโดยวิธีการฮารอมและให้ท่าน อัลลอฮ์ จะไม่ยอมรับถ้าหากว่าเขาใช้จ่ายออกไป มันก็จะไม่มีความเจริญและถ้าหากเขาทิ้งมันไว้ (หลังจากที่เขาตาย) มันก็จะเป็นพินของเขาในไฟนรก ความจริงแล้ว อัลลอฮ์จะไม่บด้าง การกระทำที่เลวด้วยการกระทำที่เลวอีกอย่างหนึ่ง และพระองค์จะทรงลบล้างการกระทำที่เลวโดยการทำดี สิ่งที่ไม่สะอาดนั้นไม่สามารถชำระล้างสิ่งที่ไม่สะอาดอีกสิ่งหนึ่งได้” (รายงานโดย อะหมัดและคนอื่นๆ จากอิบน์มุฮัมมัด)

7. สิ่งที่ฮารอมเป็นที่ต้องห้ามสำหรับทุกคน

ตามกฎหมายอิสลาม (ชะรีอะห์) กฎที่เกี่ยวกับสิ่งฮารอมจะถูกนำไปใช้อย่างสากล สิ่งใดที่อัลลอฮ์อนุมัติ (ฮาลาล) ก็คือสิ่งที่ได้รับอนุมัติสำหรับมนุษยชาติ และสิ่งใดที่อัลลอฮ์ทรงห้าม (ฮารอม) ก็เป็นที่ต้องห้ามสำหรับมนุษย์ทุกคน เพราะอัลลอฮ์เป็นพระเจ้าของมนุษย์ทุกคน

ท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้ยืนยันถึงการใช้กฎต่างๆ นี้อย่างหนักแน่นด้วยการประกาศความว่า

“ฉันขอสาบานด้วยนามของอัลลอฮ์ ถ้าหากฟาติมะฮ์ลูกสาวของมุฮัมมัด ลักขโมย ฉันจะตัดมือเขาเอง” (รายงานโดยบุคอรี)

8. การห้ามสิ่งที่ฮาลาล และการอนุมัติสิ่งที่ฮารอมเท่ากับการทำซิริก

ท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้กล่าวว่า

“ฉันถูกส่งมากับสิ่งที่ตรงและง่าย” (รายงานโดยอะหมัด)

และท่านศาสดาได้กล่าวไว้ในหะดีษกุดซีว่า อัลลอฮ์ได้ทรงกล่าวไว้ มีความว่า

“ฉันได้สร้างบ่าวของฉัน (มนุษย์) ในลักษณะที่ซื่อตรง แต่ต่อมาเหล่ามารซาตานได้มาหาพวกเขา แล้วนำพวกเขาให้หลงทางไปจากศาสนาของพวกเขา และได้ห้ามพวกเขาในสิ่งที่ฉันอนุมัติแก่พวกเขา และบัญชาพวกเขาให้ตั้งภาคีร่วมกับฉัน โดยฉันไม่ได้มอบอำนาจใดๆ ให้” (รายงานโดยมุสลิม)

อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ได้กล่าวไว้ ความว่า

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาจงอย่าทำสิ่งดีทั้งหลายที่อัลลอฮ์ได้ทรงอนุมัติ (ฮาลาล) ให้แก่ผู้เจ้าเป็นของต้องห้าม (ฮารอม) และจงอย่าละเมิด แท้จริงอัลลอฮ์มีทรงรักผู้ละเมิดและจงบริโภคจากสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงให้เครื่องยังชีพแก่ผู้เจ้าซึ่งสิ่งทีอนุมัติและที่ดี และจงสำรวมตนต่อ อัลลอฮ์ ในพระองค์ที่ผู้เจ้าเป็นผู้ศรัทธา” (กุรอาน 5:87-88)

9. **สรรพสิ่งที่อัลลอฮฺ (ช.บ.) สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ของมนุษย์** ดังนั้น จึงเป็นที่อนุมัติ (ฮาลาล) ยกเว้นสิ่งที่อัลลอฮฺและแบบอย่างคำสอนของศาสดามุฮัมมัด (ช.ล.) ได้ห้ามไว้อย่างชัดเจน

อัลลอฮฺ (ช.บ.) ได้ทรงกล่าวไว้ มีความว่า

“พระองค์ คือผู้ทรงบันดาลสำหรับสุเจ้าซึ่งสิ่งทั้งปวงในแผ่นดิน”

(กุรอาน 2:29)

“และพระองค์ได้ทรงทำให้ที่อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเป็นประโยชน์แก่สุเจ้า” (กุรอาน 45:13)

“สุเจ้าไม่คิดดอกหรือว่า อัลลอฮฺได้ทรงทำให้อยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินเป็นประโยชน์แก่สุเจ้า และ พระองค์ได้ทรงประทานความโปรดปรานของพระองค์โดยครบครันแก่สุเจ้า ทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้น” (กุรอาน 31:20)

ศาสดามุฮัมมัด (ช.ล.) ได้กล่าวไว้ มีความว่า

“สิ่งที่อัลลอฮฺ (ช.บ.) ได้ทำให้เป็นที่ถูกต้องในคัมภีร์ของพระองค์ คือสิ่งที่ฮาลาล และสิ่งที่พระองค์ได้สั่งห้าม คือ ฮารอม และเกี่ยวกับสิ่งที่พระองค์ทรงนิ่งเงียบนั้น เป็นที่ได้รับอนุญาตในฐานะความโปรดปรานของพระองค์ ดังนั้น จงรับความโปรดปรานของพระองค์ เพราะพระองค์นั้นไม่ทรงลืมหินใด หลังจากนั้น ท่านศาสดาได้อ่านคัมภีร์อัล-กุรอานที่มีความหมายว่า “พระผู้อภิบาลของสุเจ้ามิทรงลืมหิน” (19:64)

“ฮาลาล คือสิ่งที่อัลลอฮฺ (ช.บ.) ได้อนุมัติให้เป็นที่ถูกต้องในคัมภีร์ของพระองค์ ฮารอม คือ สิ่งที่พระองค์ได้ทรงห้ามไว้ และที่เกี่ยวกับที่พระองค์ทรงนิ่งเงียบนั้น พระองค์ได้ทรงอนุมัติให้เป็นการโปรดปรานแก่ท่าน” (รายงานโดยติรมีซี และอิบนุนาญญะฮ์)

10. สิ่งใดที่สงฆ์ให้หลีกเลี่ยง

เป็นความเมตตาของอัลลอฮฺ (ช.บ.) ต่อมนุษยชาติที่พระองค์มิทรงทิ้งให้มนุษย์อยู่ในความโง่เขลาเกี่ยวกับสิ่งที่ถูกอนุมัติ (ฮาลาล) และสิ่งที่ถูกห้าม (ฮารอม) เพราะพระองค์ได้ทรงทำให้มนุษย์ได้รู้อย่างชัดแจ้งว่า อะไรฮาลาล อะไรฮารอม ดังที่พระองค์ทรงกล่าวไว้ ความว่า

“พระองค์อัลลอฮฺ (ช.บ.) ได้อธิบายให้แก่เจ้าถึงสิ่งที่พระองค์ได้ทรงทำให้เป็นฮารอมสำหรับสุเจ้าไว้แล้ว” (กุรอาน 6:119)

(เนื้อสุกร เป็นสิ่งฮารอม)

ดังนั้น มนุษย์จึงต้องทำในสิ่งที่ได้รับการอนุมัติ (ฮาลาล) และต้องหลีกเลี่ยงสิ่งที่ต้องห้าม (ฮารอม) แต่อย่างไรก็ตามระหว่างสิ่งฮาลาลที่ขัดแย้งกับสิ่งฮารอมที่ชัดเจนนั้นมีพื้นที่ที่สีเทาอยู่ ซึ่งทำให้บางคนไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดที่ได้รับการอนุมัติหรือสิ่งใดที่ถูกห้ามเกี่ยวกับเรื่องนี้อิสลามถือว่าเป็นความดีอย่างหนึ่งสำหรับมุสลิมที่จะต้องหลีกเลี่ยงสิ่งที่สงสัย เพื่อให้ตัวเองห่างพินจากการทำสิ่งที่ฮารอม ท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้กล่าวไว้ความว่า

“ฮาลาลและฮารอมนั้นเป็นที่แจ้งชัด แต่ระหว่างทั้งสองสิ่งนี้มีสิ่งที่น่าสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่คนไม่รู้ว่ามีฮาลาลหรือฮารอม ผู้ที่หลีกเลี่ยงมันเพื่อปกป้องศาสนาและเกียรติของเขา คือ ผู้ที่ปลอดภัย ในขณะที่ถ้าใครเข้าไปมีส่วนกับมัน เขาผู้นั้นอาจจะทำสิ่งที่ฮารอม เช่น คนที่ปล่อยให้สัตว์ของตนกินหญ้าอยู่ใกล้กับหิมา (ทุ่งหญ้าที่สงวนไว้สำหรับสัตว์ของกษัตริย์ ซึ่งสัตว์ของคนอื่นเข้าไปไม่ได้) แล้วอาจมีสัตว์ของตนบางตัวหลงเข้าไปในนั้น แนนอนกษัตริย์ทุกคนจะมีหิมาของตนเอง และมีหิมาของอัลลอฮฺ (ซ.บ.) นั่นคือสิ่งที่พระองค์ทรงห้ามไว้” (รายงานโดยบุคอรี มุสลิมและคนอื่นๆ)

11. ความจำเป็นคือสิ่งกำหนดข้อยกเว้น

แม้ว่าอิสลามจะเข้มงวดในสิ่งฮารอม แต่อิสลามก็ได้ให้ความสำคัญกับชีวิต ในสถานการณ์ที่จำเป็นอิสลามได้อนุญาตให้มุสลิมกินอาหารที่ต้องห้ามได้ในจำนวนที่พอจะทำให้ตัวเองรอดพ้นจากความตาย

อัลลอฮฺ (ซ.บ.) ได้กล่าวไว้ในกรณีข้อกำหนดอาหารต้องห้ามซึ่งได้แก่สัตว์ที่ตายเอง เลือด และเนื้อสุกร ความว่า

“...ถ้าหากผู้ใดตกอยู่ในที่คับขัน มิใช่เจตนาชัดเจนและไม่ใช่ละเมิด ดังนั้นไม่มีบาปแก่เขา แท้จริง อัลลอฮฺ เป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ” (กุรอาน 2:173)

3. สิ่งสกปรก (นุยิส) และการฆ่า-ล้างให้สะอาดตามบัญญัติศาสนาอิสลาม

3.1 นุยิส คือสิ่งสกปรกอันเป็นที่น่ารังเกียจตามที่ศาสนาอิสลามกำหนดไว้ เช่น ปัสสาวะ อุจจาระ โลหิต น้ำเหลือง น้ำหนอง อาเจียน สุนัข สุกร ซากสัตว์ที่ไม่ได้เชือด เป็นต้น

3.2 ประเภทของนยีส และวิธีชำระล้าง

1. **มุกค็อฟพะพะห์** ได้แก่ บัสสวาระของเด็กชายซึ่งอายุไม่ถึง 2 ขวบ ไม่ได้กิน หรือดื่มสิ่งอื่นใดที่ทำให้อิ่มนอกจากน้ำนมของแม่

วิธีการชำระล้าง ให้เช็ดหน้ายีสออกเสียก่อนแล้วใช้น้ำพรมบนรอยเปื้อนหน้ายีสนั้นให้ทั่วโดยไม่ต้องให้น้ำไหลผ่านก็ใช้ได้

2. **มูต้าวัสซิเตาะห์** ได้แก่ อาเจียน บัสสวาระ อุจจาระ โลहित น้ำหนอง น้ำเหลือง ซากสัตว์ และน้ำนมของสัตว์ที่ห้ามรับประทาน

วิธีการชำระล้าง ให้เช็ดหน้ายีสออกให้หมดเสียก่อน แล้วล้างด้วยน้ำสะอาด โดยวิธีใช้น้ำไหลผ่าน 1 ครั้งก็ ใช้ได้ แต่ถ้า 3 ครั้งจะดีกว่า

3. **มูซ็อลล่าชะาะห์** ได้แก่ สุนัข สุนัข

วิธีการชำระล้าง ให้ล้างด้วยน้ำสะอาด โดยวิธีใช้น้ำไหลผ่าน 7 ครั้ง แต่ 1 ใน 7 ครั้งนั้นต้องเป็นน้ำดินที่สะอาด (อนึ่ง ควรใช้น้ำดินในการล้างครั้งที่ 1)

3.3 น้ำที่ใช้ชำระล้าง

น้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการชำระล้างทำความสะอาดในขั้นตอนของการผลิต ดังนั้นน้ำที่ใช้ทำความสะอาด จะต้องสะอาดและเป็นน้ำที่สามารถนำมาทำความสะอาดได้ตามบทบัญญัติตามหลักการศาสนาอิสลาม ซึ่งได้จำแนกประเภทของน้ำเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. **น้ำมุตลัก** คือ น้ำสะอาดและชำระล้างสิ่งอื่นให้สะอาดได้ ได้แก่ น้ำ 7 ชนิด คือ

- 1) น้ำฝน น้ำค้าง
- 2) น้ำทะเล
- 3) น้ำแม่น้ำ
- 4) น้ำบ่อ
- 5) น้ำหิมะ น้ำแข็ง
- 6) น้ำลูกเห็บ
- 7) น้ำตาน้ำ

2. **น้ำมุซัหมัส** คือ น้ำสะอาดที่อยู่ในภาชนะที่เกิดสนิมได้และถูกแดดเผาให้ร้อน สามารถนำไปชำระล้างสิ่งอื่น ให้สะอาดได้แต่ไม่เหมาะสม

3. **น้ำมุสตะอุมล** คือ น้ำที่สะอาด แต่ใช้ทำความสะอาดสิ่งอื่นไม่ได้ เช่น น้ำที่ใช้ทำความสะอาดครั้งสุดท้าย ซึ่งไม่เปลี่ยนสี กลิ่น รส และไม่เกินปริมาณที่มีอยู่เดิม

4. **น้ำน่ายิส** คือ น้ำที่มีน่ายิส (สิ่งสกปรกตามข้อบัญญัติอิสลาม) เจือปนอยู่ และมีปริมาณน้ำไม่ถึง 216 ลิตร (2 กุลละห์) หรือหากมีปริมาณเกิน 216 ลิตร แต่สภาพของน้ำเปลี่ยนสี กลิ่น รส จะนำไปใช้ชำระล้างสิ่งสกปรกมิได้

3.4 ข้อพึงระวังเกี่ยวกับการทำความสะอาดโดยการชำระล้าง

1. **สิ่งสกปรก (น่ายิส)** และวิธีทำความสะอาดตามบัญญัติอิสลาม มีความแตกต่างจากความรู้สึกของคนทั่วไป

2. **น้ำที่ใช้ชำระล้างสิ่งสกปรก (น่ายิส)** จะต้องเป็นน้ำสะอาดตามบัญญัติอิสลาม

3. **วิธีชำระล้างสิ่งสกปรก (น่ายิส)** แต่ละประเภทมีกฎเกณฑ์เฉพาะซึ่งต่างจากวิธีการทั่วไป เช่น จำนวนครั้งของการล้าง น้ำต้องไหลผ่าน หรือน้ำดินเป็นต้น

4. สัตว์ พืช และอาหารที่ห้ามนำมาบริโภค (ฮาลาล)

4.1 **สัตว์ที่ห้ามนำมาบริโภค** (ตามระเบียบฯ ว่าด้วยการรับรองฮาลาล พ.ศ. 2544 ข้อ 25) คือ

- 1) สุนัข หมูป่า ลิง แมว
- 2) สัตว์ที่กินเนื้อเป็นอาหารและมีกรงเล็บ เช่น สิงโต เสือ หมี
- 3) สัตว์มีพิษหรือสัตว์น้ำโรค เช่น หนู ตะขาบ แมงป่อง
- 4) สัตว์มีพิษและเป็นอันตราย เช่น งู
- 5) สัตว์น้ำรังเกียจ เช่น หนอน แมลงวัน
- 6) สัตว์ที่ไม่อนุญาตให้ฆ่า เช่น มด ผึ้ง นกหัวขวาน
- 7) สัตว์ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับลา เช่น ล่อ
- 8) สัตว์ที่ตายเอง
- 9) สัตว์ที่ถูกรัดคอตาย ถูกตีหรือขว้างจนตาย ตกจากที่สูงลงมาตาย ถูกขวิดตาย ถูกสัตว์อื่นกัดกินจนตาย
- 10) สัตว์ที่ถูกเชือดเพื่อนุชายัญ
- 11) สัตว์ที่ถูกเชือดโดยกล่าวนามอื่นนอกจากอัลลอฮ์

4.2 **พืชที่ห้ามนำมาบริโภค** พืชมีพิษและมีอันตราย

4.3 **อาหารหรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์** หรือมีสิ่งเป็นอันตราย ต่อสุขภาพ

5. กฎเกณฑ์การเชือดสัตว์ตามบัญญัติศาสนาอิสลาม

5.1 สัตว์ที่นำมาเชือด

- 1) เป็นสัตว์ที่ศาสนาอิสลามอนุมัติให้บริโภคได้เมื่อผ่านการเชือด
- 2) มีกรรมวิธีการเชือดตามบัญญัติศาสนาอิสลาม
- 3) ไม่มีการทรมานหรือทารุณสัตว์ก่อนหรือขณะที่เชือด

5.2 พุ้เชือด

- 1) ต้องเป็นมุสลิมหรือชาวกัมีร์ที่เชือดสัตว์ตามวิธีการอิสลาม
- 2) มีสุขภาพจิตสมบูรณ์
- 3) ไม่เป็นโรคติดต่อที่ส่งคมรังเกียจ

5.3 วิธีเชือด

- 1) ให้กล่าวนามของอัลลอฮ์เมื่อเริ่มเชือด (บิสมิลลาฮ์ อัลลอฮุอักบัร)
- 2) ควรฉินหน้าไปทางกิบลัต
- 3) ควรเชือดโดยต่อเนื่องในคราวเดียวกัน
- 4) เชือดให้หลุดลม หลอดอาหารและเส้นเลือดสองข้างลำคอขาดจากกัน
- 5) สัตว์ต้องตายเพราะการเชือดก่อนนำไปดำเนินการอย่างอื่น

5.4 อุปกรณ์การเชือด

เป็นของมีคม (ยกเว้นเล็บ กระดุก) หนึ่ง สัตว์น้ำ ศาสนาอิสลามอนุมัติให้บริโภคได้โดยไม่ต้องเชือด

ประเทศไทย กับการผลิตอาหารฮาลาล

อ.การุณ กุโทญ

1. การผลิตเพื่อผู้บริโภคในประเทศ

ประเทศไทยมีมุสลิมซึ่งนับถือศาสนาอิสลามนับล้านคน มุสลิมจำเป็นต้องบริโภคอาหารฮาลาล ดังนั้นการผลิตอาหารฮาลาลในระยะแรกจึงเป็นเรื่องของผู้ประกอบการมุสลิมผลิตเพื่อจำหน่ายแก่ผู้บริโภคมุสลิมด้วยกันจึงไม่จำเป็นต้องมีการรับรองอาหารฮาลาล

ต่อมาเมื่อจำนวนประชากรมุสลิมมีมากขึ้น ความต้องการอาหารฮาลาลมีเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการผลิตอาหารซึ่งมิใช่มุสลิมมองเห็นช่องทางการตลาดในหมู่ผู้บริโภคมุสลิมจึงต้องการผลิตอาหารฮาลาลเพื่อจำหน่ายแก่มุสลิม แต่มีปัญหาว່ทำอย่างไรจึงจะทำให้ผู้บริโภคเชื่อถือว่าเป็นอาหารฮาลาล ในที่สุดผู้ประกอบการจึงขอให้ “จุฬาราชมนตรี” ดำเนินการตรวจและให้การรับรองฮาลาล

การอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลโดยจุฬาราชมนตรี ได้เริ่มมีขึ้นเมื่อปี 2491 ในสมัยที่อาจารย์ต่วน สุวรรณศาสน์ เป็นจุฬาราชมนตรีและดำเนินการให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลเรื่อยมา จนท่านจุฬาค ่วนถึงแก่กรรม

ต่อมาอาจารย์ประเสริฐ มะหะหมัด ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรี เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2524 และได้ดำเนินการให้เครื่องหมายรับรองฮาลาลในนามคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย (ตามรายงานการประชุมคณะกรรมการกลางฯ ครั้งที่ 2/2525 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2525) และดำเนินการเรื่อยมาโดยมิได้ขอจดทะเบียนเครื่องหมายการขอจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองฮาลาลตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 ท่านจุฬาราชมนตรี (อาจารย์ประเสริฐ มะหะหมัด) ได้ยื่นคำขอเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2538 (ตามคำขอเลขที่ 287197, 287198 และ 287199)

กรมทะเบียนการค้าได้รับจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองฮาลาล เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2539 (ทะเบียน เลขที่ ร.47, ร.48 และ ร.49) โดยจุฬาราชมนตรีเป็นผู้ลงนามในหนังสือรับรอง ตลอดมาจนถึงแก่กรรมเมื่อปี 2540

การที่จุฬาราชมนตรีได้ให้เครื่องหมายรับรองฮาลาลแก่ผู้ประกอบการเพื่อแสดงบนผลิตภัณฑ์ ทำให้ผู้บริโภคมุสลิมโดยเฉพาะอย่างยิ่งมุสลิมไทยประมาณ 3-4 ล้านคนมีความมั่นใจในสินค้าฮาลาลมากขึ้น

2. การผลิตอาหารฮาลาลเพื่อการส่งออก

ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตอาหารสำคัญของโลกสามารถส่งออกข้าว ผัก และผลไม้ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ต่อมาเมื่ออุตสาหกรรมอาหารขยายตัวมากขึ้น ทำให้ผลิตภัณฑ์อาหารของประเทศไทยได้ขยายปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์จากสัตว์ปีก เช่น ไก่ เป็ด ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ทะเล เช่น ปลา กุ้ง หอย หมึก ผลิตภัณฑ์จากพืช เช่น ผัก ผลไม้ มันสำปะหลัง ข้าวโพด ถั่วเหลือง เป็นต้น

เมื่อประเทศไทยมิใช่เป็นประเทศมุสลิมและผู้ประกอบการก็มีไม่มุสลิม การผลิตอาหารเพื่อส่งออกไปยังตลาดโลกมุสลิม จึงเป็นเรื่องยากที่จะได้รับการยอมรับเพราะผู้บริโภคมุสลิมต้องการอาหารฮาลาลเท่านั้น ผู้ประกอบการเข้าใจถึงปัญหาและความจำเป็นดังกล่าว จึงต้องการให้จุฬาราชมนตรีหรือองค์กรศาสนาอิสลามคือ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้ให้การรับรองฮาลาลหรืออนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลแก่ผลิตภัณฑ์ของตน ซึ่งจุฬาราชมนตรีก็สนองตอบความต้องการดังกล่าว โดยดำเนินการตรวจสอบผลิตภัณฑ์และให้การรับรองเมื่อผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลนั้นมีกระบวนการผลิตที่ถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลาม

การส่งออกอาหารฮาลาลของไทยสู่ตลาดโลกมุสลิมคาดว่าเริ่มขึ้นอย่างจริงจังประมาณปี 2538 โดยพิจารณาจากการที่จุฬาราชมนตรี (อาจารย์ประเสริฐ มะหะหมัด) ได้ขอจดทะเบียนเครื่องหมายรับรองฮาลาลเมื่อปี 2538 และกรมทะเบียนการค้าได้รับจดทะเบียนเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2539

จากการสำรวจอย่างไม่เป็นทางการเมื่อปี 2540 คาดว่ามีบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลประมาณ 200 บริษัท ปี 2545 มีบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลประมาณ 800 บริษัท มีผลิตภัณฑ์ฮาลาลประมาณ

6,000 ผลิตภัณฑ์ ในปี 2549 มีบริษัทได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลทั้งหมดประมาณ 1,700 บริษัท มีผลิตภัณฑ์ฮาลาลประมาณ 50,000 ผลิตภัณฑ์ ในปี 2550 มีบริษัทได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลทั้งหมดประมาณ 2,000 บริษัท มีผลิตภัณฑ์ฮาลาลประมาณ 65,000 ผลิตภัณฑ์ แสดงว่าเครื่องหมายรับรองฮาลาลของสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากผู้ประกอบการ และแน่นอนย่อมได้รับความเชื่อถือจากผู้บริโภคมุสลิมทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพราะการรับรองฮาลาลและอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองฮาลาลดำเนินการโดยองค์กรศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นองค์กรนิติบุคคลคือ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

3. เทคโนโลยีการผลิตอาหารฮาลาล

3.1 ข้อกำหนดของกระบวนการผลิตอาหารฮาลาล

1) สถานที่

สภาพโรงงานหรือสถานที่ผลิตอาหารต้องสะอาดถูกต้องตามสุขอนามัย ปราศจาก “น้ำยีส” ซึ่งหมายถึง สิ่งปฏิภูลต่างๆ อันเป็นที่น่ารังเกียจตามหลักศาสนาอิสลาม เช่น มูลสัตว์ เลือด น้ำลายของสัตว์เลี้ยง ฯลฯ

2) เครื่องมือ/อุปกรณ์การผลิต

จะต้องทำความสะอาดตามหลักศาสนาอิสลาม ในกรณีที่ผลิตอาหารทั้งที่ไม่ฮาลาล (ฮารอม) โดยใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เดียวกันก่อนเปลี่ยนกระบวนการผลิตมาผลิตอาหารฮาลาล จะต้องล้างเครื่องมือให้สะอาดโดยผู้ประกอบการจะต้องแจ้งให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยทราบก่อน เพื่อจะได้ส่งเจ้าหน้าที่มาควบคุมวิธีการล้างและทำความสะอาดให้ถูกต้อง

3) บุคลากรที่ประกอบอาหาร
หัวหน้าควบคุมการผลิตควรเป็น
มุสลิม เพื่อความน่าเชื่อถือมากขึ้น ส่วนเจ้าหน้าที่
ในสายการผลิตไม่เป็นมุสลิมก็ได้

4) การดำเนินธุรกิจการผลิตอาหาร
ฮาลาล

จะต้องได้รับการรับรองจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่ง
ประเทศไทย ในกรณีที่สถานประกอบการมิได้อยู่ในจังหวัดที่มีคณะกรรมการ
อิสลามประจำจังหวัด ส่วนสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่มีคณะ
กรรมการอิสลามประจำจังหวัดจะต้องได้รับการรับรองจากคณะกรรมการ
อิสลามประจำจังหวัดก่อน จึงจะสามารถจำหน่ายหรือโฆษณาได้

หากสถานประกอบการใดได้รับการรับรองฮาลาลแล้ว ประสงค์
จะขอใช้ “เครื่องหมายรับรองฮาลาล” ให้ยื่นขอต่อคณะกรรมการกลางอิสลามแห่ง
ประเทศไทย ซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์แต่เพียงองค์กรเดียวในประเทศไทย ทั้งนี้
การขอรับรองหรือขอใช้ “เครื่องหมายฮาลาล” จะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะ
กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับรองฮาลาล พ.ศ. 2544

3.2 การผลิตอาหารฮาลาลจะต้องปฏิบัติตามหลักการศาสนาอิสลาม อย่างเคร่งครัด

1) วัตถุดิบ (Raw material)

ส่วนประกอบ (Ingredients) และสาร
ปรุงแต่ง (Additive) จะต้องฮาลาล โดย
ผู้ผลิตจะต้องบอกแหล่งที่มาของวัตถุดิบและ
สารปรุงแต่งได้อย่างชัดเจน หรือมีเอกสาร
รับรองฮาลาลประกอบ

เจลาติน

สุรา

นอกจากนี้ผู้ผลิตจะต้องระวังมิให้วัตถุดิบและสารปรุงแต่งอาหารผสมหรือ
สัมผัสกับวัตถุดิบ หรือสารที่ไม่ฮาลาล (ฮารอม) ในระหว่างการเก็บรักษา การขนส่ง
การผลิต การจัดเตรียมให้ผู้บริโภค ฯลฯ

2) การเตรียมวัตถุดิบ

เมื่อวัตถุดิบฮาลาลแล้ว วัตถุดิบจะต้องผ่านขั้นตอนการเตรียมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมคือ

- ❖ การล้าง อาจใช้ถังน้ำขนาดใหญ่หรือน้ำพ่นฝอย กรณีที่ใช้วัตถุดิบที่มาจากสัตว์ต้องล้างให้ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม
- ❖ การเชือดสัตว์ จะต้องปฏิบัติตามหลักการศาสนาอิสลาม

ความแตกต่างระหว่างมาตรฐานอาหารฮาลาล (Halal Standard) กับมาตรฐานอุตสาหกรรมอาหาร กว๊อ

มาตรฐานอาหารฮาลาลเป็นระบบเชิงบูรณาการ (Integrated Standard System) โดยมีองค์ประกอบสำคัญคือ กระบวนการผลิตตั้งแต่เริ่มต้นถึงสิ้นสุด ตลอด “สายโซ่การผลิต” จะต้อง “ฮาลาล” คือถูกต้องตามบัญญัติศาสนาอิสลาม ปราศจากสิ่ง “ฮารอม” คือสิ่งที่ต้องห้ามตามบัญญัติศาสนาอิสลาม อาทิ วัตถุดิบ ส่วนประกอบ สารปรุงแต่ง สารพิษ สิ่งปนเปื้อนต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์อาหารที่ดี ถูกสุขอนามัย มีคุณค่าอาหาร เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ (ตอยยิบ) ซึ่งระบบการจัดการความปลอดภัยในการผลิตอาหารทั้งระบบ GMP, HACCP และระบบการบริหารคุณภาพ (ISO) จึงเป็นเรื่องสอดคล้องกับหลักการมาตรฐานอาหารฮาลาลจะแตกต่างกันในหลักการสำคัญ คือ มาตรฐานอาหารฮาลาลจะต้องยึดถือความถูกต้องและคุณค่าตามบัญญัติศาสนาอิสลาม ส่วนมาตรฐานสากลยึดถือคุณค่าอาหารโดยมีจำเป็นต้องถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลาม

มาตรฐานอาหารฮาลาล	มาตรฐานอุตสาหกรรมอาหารทั่วไป
<p>1. ผู้กำหนดมาตรฐาน</p> <p>1.1 อัลลอฮฺ (ซ.บ.) พระผู้เป็นเจ้าของ</p> <p>1.2 ศาสดามูฮัมหมัด (ซ.ล.)</p>	<p>1. ผู้กำหนดมาตรฐาน</p> <p>1.1 องค์กรระหว่างประเทศ</p> <p>1.2 องค์กรเอกชน</p>
<p>2. หลักการสำคัญ</p> <p>2.1 ฮาลาล (อนุมัติ) ตามบัญญัติศาสนาอิสลาม</p> <p>2.2 ปราศจากสิ่งฮารอม (สิ่งต้องห้าม)</p> <p>2.3 ตอยยิบ (ดี) ตามบัญญัติศาสนาอิสลาม</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ ความสะอาด ❖ ความปลอดภัยจากสารพิษและสิ่งปนเปื้อน ❖ คุณค่าทางโภชนาการ ❖ รักษาสิ่งแวดล้อม 	<p>2. หลักการสำคัญ</p> <p>2.1 มาตรฐานตามที่องค์กรกำหนด</p> <p>2.2 การประกันคุณภาพ (Q.A.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ ความสะอาด ❖ ความปลอดภัย ❖ คุณค่าทางโภชนาการ
<p>3. การบริหารมาตรฐาน</p> <p>3.1 องค์กรศาสนาอิสลามเป็นผู้รับผิดชอบตามบัญญัติศาสนาอิสลาม</p> <p>3.2 เจ้าหน้าที่ที่ตรวจรับรองมาตรฐานต้องเป็นมุสลิมที่ดี และมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่</p>	<p>3. การบริหารมาตรฐาน</p> <p>3.1 หน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรเอกชนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ</p> <p>3.2 เจ้าหน้าที่ที่ตรวจรับรองไม่จำเป็นต้องเป็นมุสลิม มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่</p>
<p>4. ระบบมาตรฐาน</p> <p>4.1 เป็นระบบเฉพาะมาตรฐานฮาลาล ซึ่งครอบคลุมทั้งความถูกต้อง (ฮาลาล) และที่ดี (ตอยยิบ) ตามบัญญัติศาสนาอิสลาม</p> <p>4.2 ชื่อระบบมาตรฐาน คือ ฮาลาล (Halal)</p>	<p>4. ระบบมาตรฐาน</p> <p>4.1 เป็นระบบมาตรฐานที่แยกย่อยหลายลักษณะ เช่น มาตรฐานโรงงาน มาตรฐานการบริหารการผลิต เป็นต้น</p> <p>4.2 ชื่อระบบมาตรฐานมีหลากหลาย เช่น มอก. GMP , ISO, HACCP</p>

มาตรฐานอาหารฮาลาล	มาตรฐานอุตสาหกรรมอาหารทั่วไป
<p>5. บัณฑิตการผลิต</p> <p>5.1 วัตถุประสงค์ ส่วนผสมและสารปรุงแต่ง มีที่มาซึ่งพิสูจน์ได้ว่า “ฮาลาล” ปราศจากสิ่ง “ฮารอม”</p> <p>5.2 กระบวนการผลิต จะต้อง “ฮาลาล” ทุกขั้นตอน</p> <p>5.3 สถานที่ผลิตจะต้องสะอาด ปลอดภัย จากสิ่งปนเปื้อน มีระบบป้องกันสัตว์ทุกชนิด และไม่ปะปนกับการผลิตสิ่งที่ไม่ฮาลาล</p> <p>5.4 เครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ การผลิตจะต้องสะอาดและไม่ได้ร่วมกับการผลิตสิ่งที่ไม่ฮาลาล</p> <p>5.5 การเก็บรักษา การขนส่ง และวางจำหน่ายจะต้องแยกสัดส่วนเฉพาะอาหารฮาลาลไม่ปะปนกับสิ่งที่ไม่ฮาลาล เพื่อป้องกันการสับสนและเข้าใจผิดของผู้บริโภค</p> <p>5.6 การล้างวัตถุดิบ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ผลิตอาหารที่ไม่ฮาลาลมาก่อน จะต้องล้างให้สะอาดตามบัญญัติศาสนาอิสลาม</p>	<p>5. บัณฑิตการผลิต</p> <p>5.1 เป็นไปตามมาตรฐานอุตสาหกรรม โดยไม่คำนึงว่าฮาลาลหรือไม่</p> <p>5.2 การล้างวัตถุดิบหรืออุปกรณ์ที่ใช้ผลิตมุ่งเน้นความสะอาดเป็นสำคัญ</p>
<p>6. พนักงาน</p> <p>6.1 พนักงานที่ผลิตอาหารฮาลาลควรเป็นมุสลิม หากมิใช่มุสลิมจะต้องไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่ฮาลาลในขณะที่ผลิตอาหารฮาลาล เช่น เนื้อสุกร เลือด แอลกอฮอล์ หรือสุนัข</p> <p>6.2 พนักงานเชือดสัตว์ ต้องเป็นมุสลิม มีสุขภาพจิตสมบูรณ์ ไม่เป็นโรคที่ส่งคมรังเกียจ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเชือดสัตว์ตามบัญญัติศาสนาอิสลาม</p>	<p>6. พนักงาน</p> <p>6.1 พนักงานที่ผลิตอาหารไม่จำเป็นต้องเป็นมุสลิม</p> <p>6.2 พนักงานเชือดสัตว์ ไม่จำเป็นต้องเป็นมุสลิม</p>

ข้อกำหนด ที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ที่เชือด

อ.ทองคำ มะทะหมัด

1) การเชือดสัตว์ตามบัญญัติศาสนาจะสมบูรณ์ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งดังต่อไปนี้

1.1) อัซซัฆัยฮ์ : การตัดเส้น อุลูม

: หลอดลม หรือ หลอดคอ มะริ้อ : หลอดอาหารและน้ำดื่ม วัตฎาน : เส้นเลือด ทั้งสองเส้นที่อยู่ข้างคอ ซึ่งถือเป็นวิธีการที่ดีที่สุดตามบัญญัติศาสนา ในการเชือดแพะ แกะ วัว และสัตว์ปีกต่างๆ และยินยอมให้นำวิธีนี้ไปใช้กับสัตว์อื่นได้อีกด้วย

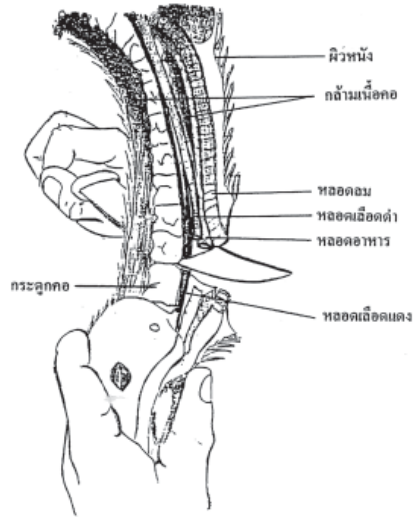
1.2) อันนะฮ์รุ : คือการแทงที่

หลุมโคนคอ (คว้านเส้นต่างๆ ให้ขาด) เป็นวิธีที่ยอดเยียมในการเชือดอูฐและสัตว์ที่มีคอยาว เช่น อูฐ และอนุญาตให้เชือดวัวด้วยวิธีนี้เช่นกัน

1.3) อัลอักร์ : คือการทำให้สัตว์

ที่ไม่สามารถเชือดได้ตามปกติ เกิดบาดแผล

ที่ส่วนใดของร่างกายไม่ว่าจะเป็นสัตว์เปรี้ยวที่อนุญาตให้ล่า หรือสัตว์บ้านที่กลายเป็นสัตว์เปรี้ยว ถ้าหากผู้ล่าได้มันมาขณะที่ยังมีชีวิตอยู่เขาจำเป็นต้องเชือดมันด้วยวิธีอัซซัฆัยฮ์ หรืออันนะฮ์รุ แล้วแต่กรณี

2) เงื่อนไขของการเชือดที่มีผลใช้ได้ มีดังต่อไปนี้

2.1) ผู้เชือดต้องบรรลุนิติภาวะ หรืออยู่ในวัยที่แยกแยะได้ (มุมัยยิต) เป็นมุสลิม สัตว์ที่เชือดโดยคนนอกศาสนานั้นจะรับประทานไม่ได้

2.2) การเชือด ต้องใช้สิ่งมีคมที่สามารถตัด และทำให้ขาดได้ด้วยคมของมัน ไม่ว่าจะ เป็นเหล็กหรือวัตถุอย่างอื่นที่ทำให้เลือดไหลได้ ทั้งนี้ต้องไม่ใช่ฟันและเล็บ

ไม่อนุญาตให้รับประทาน “สัตว์ที่ถูกรัดคอตาย” โดยการกระทำของตนเองหรือ โดยการกระทำของผู้อื่น “สัตว์ที่ถูกตีตาย” คือสัตว์ที่ตายด้วยการถูกทุบตีด้วยของหนัก “สัตว์ที่ตายเพราะตกจากที่สูง” หรือตกลงไปในหลุมบ่อ “สัตว์ที่ถูกขวิดตาย” และ “สัตว์ที่ถูกสัตว์ป่ากัดตาย” ซึ่งไม่ใช่เป็นสัตว์ที่ฝึกไว้สำหรับล่า และถูกส่งออกไป ถ้าหากว่าสัตว์ดังกล่าวยังมีชีวิตมันคง และเขาได้เชือดมันได้ทัน ก็อนุญาตให้รับประทานได้

2.3) ผู้เชือดต้องกล่าวนามของอัลลอฮฺขณะเชือด การใช้เครื่องบันทึกเสียงเปิดนามของอัลลอฮฺถือว่าใช้ไม่ได้ นอกจากคนที่ลืมห้วนนามของอัลลอฮฺสัตว์ที่เขาเชือดถือว่าอนุญาตให้รับประทานได้

3) การเชือดสัตว์มีระเบียบหลายประการที่ศาสนาเตือนให้พึงระลึกถึงอยู่เสมอ เพื่อเป็นการเมตตาต่อสัตว์ที่จะเชือด ทั้งก่อนเชือด ขณะเชือด และภายหลังจากเชือดแล้ว

จะต้องไม่จับมิดต่อหน้าสัตว์ที่จะเชือด ไม่เชือดสัตว์ต่อหน้าสัตว์อื่น ไม่เชือดสัตว์ด้วยมีดไม่คม ไม่ทำทารุณต่อสัตว์ที่จะเชือด ไม่ตัดส่วนใดๆ ของสัตว์ ไม่ถลกหนัง ไม่จุ่มในน้ำร้อน และไม่ถอนขน นอกจากมันใจว่าสัตว์นั้นตายแล้ว

4) สัตว์ที่จะเชือดต้องไม่เป็นสัตว์ที่มีโรคติดต่อ และไม่มียุงที่จะทำให้นือสัตว์เปลี่ยนแปลงถึงขั้นเป็นอันตรายแก่ปฐพีโลก และจะต้องมีความมั่นใจว่าปลอดจากโรคเมื่จะนำออกจำหน่ายหรือนำเข้า

5)

ก. หลักเดิมในการเชือดตามบัญญัติศาสนานั้น เป็นการเชือดโดยไม่ต้องทำให้สัตว์สงบ (หงอง) เพราะการเชือดแบบอิสลามนั้นมีเงื่อนไขและระเบียบที่ดีเยี่ยมอยู่แล้ว

ในการให้ความเมตตาแก่สัตว์ และทำให้สัตว์ทรมานน้อยที่สุด ขอให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่เชือดสัตว์พัฒนาวิธีการเชือด โดยเฉพาะสัตว์ขนาดใหญ่ โดยหลักการพื้นฐานของการเชือดนี้ ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างสมบูรณ์

ข. พร้อมรักษาหลักการในข้อ (ก) สัตว์ที่ถูกเชือดภายหลังจากถูกทำให้สงบ (หงอง) แล้ว ถือว่าเป็นการเชือดที่ถูกต้องตามบทบัญญัติศาสนา อนุญาตให้รับประทานได้ เมื่อประกอบด้วยหลักเกณฑ์ทางเทคนิคที่สมบูรณ์แบบ จนมั่นใจว่าสัตว์นั้นจะยังไม่เสียชีวิตก่อนการเชือด โดยผู้เชี่ยวชาญปัจจุบันได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังต่อไปนี้

1. จะต้องสวมขั้วไฟฟ้าที่ขมับทั้งสองข้าง หรือด้านหน้าผากของสัตว์
2. ความดันของไฟฟ้าจะต้องอยู่ระหว่าง 100-400 โวลต์
3. ความแรงของกระแสไฟฟ้าอยู่ระหว่าง 0.75+1.0 แอมแปร์ สำหรับแพะ และ แกะ และระหว่าง 2.0-2.5 แอมแปร์ สำหรับวัว
4. การปล่อยกระแสไฟฟ้าอยู่ระหว่าง 3-6 วินาที

ค. ไม่อนุญาตทำให้สัตว์สงบ (หงอง) ด้วยการใช้ปืนหัวเข็ม หรือด้วยขวาน หรือด้วยค้อนและไม่อนุญาตให้ใช้การเป่าตามวิธีการของอังกฤษ

ง. ไม่อนุญาตทำให้สัตว์ปีกลสงบ (หงอง) ด้วยไฟฟ้า เพราะจากประสบการณ์พบว่า สัตว์ปีกลตายก่อนเชือดเป็นจำนวนมาก

จ. สัตว์ที่ถูกเชือดภายหลังจากถูกทำให้สงบ (หงอง) หรือหงองด้วยการใช้แก๊สรม หรือใช้ปืนที่มีหัวกลม ที่จะไม่ทำให้สัตว์ตายก่อนเชือด ไม่ถือว่า สะระอม

6) มุสลิมที่อยู่ในประเทศไม่ใช่ประเทศอิสลาม จะต้องพยายามขอรับใบอนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมายในการเชือดสัตว์ตามแนวทางอิสลาม โดยไม่ต้องทำให้สัตว์สงบ (หงอง)

7) อนุญาตให้มุสลิมที่เดินทางไปท่องเที่ยว หรือพำนักอยู่ในประเทศที่ไม่ใช่ประเทศอิสลามรับประทานสัตว์ที่เชือดโดยชาวคัมภีร์ได้ จากสัตว์ที่ศาสนาอิสลามอนุญาตให้รับประทาน โดยต้องมั่นใจว่าไม่มีสิ่งต้องห้ามปะปนอยู่ในเนื้อนั้น เว้นแต่พวกเขาจะมั่นใจว่าเป็นสัตว์ที่ไม่ได้เชือดอย่างถูกต้องตามบัญญัติศาสนา

เนื้อหา : จากหนังสือฮาลาลและฮารอมในอิสลาม ของเชคยูซุฟ อัลออรดอวีย์

ภาพประกอบ : จากหนังสือสิ่งที่ต้องห้าม (ฮารอม) ในอิสลาม โดยอับดุลเลาะห์ ละออลแมน

“โอบรรดาพสุศรัทธา จงบริโกศลสิ่งที่เรา (อัลลอฮ์)
ได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพของพวกเราจากสิ่งที่ดีทั้งหลาย
และจงขอบคุณอัลลอฮ์เถิด เฉพาะพระองค์เท่านั้น
ที่พวกเขาจักเป็นผู้เคารพสักการะ”

(อัล-กุรอาน 2:172)

สถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย

45 หมู่ 3 ถนนคลองเก้า แขวงคลองสิบ เขตหนองจอก กรุงเทพฯ 10530

โทรศัพท์ 0 2949 4215, 0 2949 4079 โทรสาร 0 2989 5904

E-mail : halal_thai2003@yahoo.com